

සිලෝන් ෂීපින් කෝපරේෂන් ලිමිටඩ් සමාගමේ (“සමාගම”) 2017 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මා විසින් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි අදහස් කරන සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමාගමේ ක්‍රියාකාරිත්වය සම්බන්ධයෙන් වූ මාගේ නිරීක්ෂණ මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. මාගේ තත්ත්වගණනය කල විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4. තත්ත්වගණනය කල විගණන මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.4.1 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2017 මාර්තු 31 දිනට සිලෝන් ෂීපින් කෝපරේෂන් ලිමිටඩ් සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා එහි මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය සහ සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.4.1. තත්ත්වගණනය කල මතය සඳහා පදනම

- (අ) රු. 91,338,313 ක් වූ ගැල් කුලියක්, ගල් අඟුරු ප්‍රවාහන පාලන ගිණුමට ඇතුළත් කිරීම වෙනුවට සමාගම විසින් සාවද්‍ය ලෙස විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයට හර කර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ අලාභය සහ වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි. තවද, 2017 මාර්තු 31 දින වන විට ගල් අඟුරු ප්‍රවාහන පාලන ගිණුමේ රු. 144,405,551 ක නොසැසඳුණු ශේෂයක් පැවති බව අනාවරණය විය.
- (ආ) සංකල්පීය බදු (Notional tax) අඩු කල පසු අගය මත භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත ලැබුණු පොලී ආදායම ගිණුම්ගත කර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොලී ආදායම රු. 2,892,483 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඇ) සමාගම විසින් රු. 2,892,548 ක් වූ සංකල්පීය බදු අඩු කිරීමෙන් පසු වර්තමාන බදු බැඳියාව සඳහා රු. 7,281,062 ක වෙන්කිරීම සලකා බලා තිබුණි. එහෙත් බදු බැර හිලවකිරීමට පෙර සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු දළ බදු සඳහා වෙන්කිරීම් සිදුකල යුතුව තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ප්‍රවර්තන බදු වියදම රු. 2, 892,548 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 (LKAs 01) 32 වන ඡේදයට අනුව, වෙනත් ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතයක (SLFRS) අවශ්‍යතාවක් නොවන්නේ නම් වත්කම් හා වගකීම් හෝ ආදායම් හා වියදම් එකිනෙකට හිලව කිරීමට අවසර නොමැත. කෙසේ වෙතත් එයට පටහැනිව සමාගම විසින් වෙළඳ සහ වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ හර ශේෂයන්ට එරෙහිව බැර ශේෂයන් හිලවකර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පැවති මුළු වෙළඳ සහ වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ සහ වෙළඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු දෑ රු. 176,067,313 බැගින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) නැව් භාණ්ඩ නිෂ්කාශන සහ විනිමය පරිවර්තන ගිණුම්වලට අදාළ ජර්නල් සටහන් ගිණුම් ගත නොකිරීම හේතුවෙන් පාඩුව අඩුවෙන් දක්වා තිබුණු අතර ණයගැතියන් රු. 3,274,697 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඊ) සමාගම විසින් විලම්බිත බදු වත්කම් ගණනය කිරීමේදී ප්‍රවර්තන හා පූර්ව වර්ෂයේ නිවැරදි බදු අලාභයන් සැලකිල්ලට ගෙන නොතිබුණු අතර සාමූහික භානිකරණ වෙන්කිරීම් අත්හැර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2017 මාර්තු 31 දිනට විලම්බිත බදු වත්කම් සහ සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ බදු ප්‍රතිපාදනය රු. 51,065,156 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (උ) පසුගිය වර්ෂයේදී බොරතෙල් ප්‍රවාහන කටයුතුවලින් උපයා තිබුණු ආදායමක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම රු. 1, 885,152 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

1.5 වෙනත් නීතිමය හා නියාමන අවශ්‍යතාමත වාර්තාකරණය.

2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 163(2) වගන්තියේ දැක්වෙන අවශ්‍යතා අනුව පහත කරුණු දක්වමි.

- අ. තත්ත්වගණනය කල විගණන මතයේ පදනම හා විගණනයේ විෂය පථය හා එහි සීමාවන් ඉහත දක්වා ඇති පරිදි වේ.
- ආ. මගේ මතය අනුව:

- තත්වගණනය කල විගණන මතය ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් බලපෑම හැර, විගණනය සඳහා අවශ්‍ය වන්නාවූ සියලු තොරතුරු හා පැහැදිලි කිරීම් මා ලබා ගෙන ඇති අතර, මගේ පරීක්ෂාවන්ගෙන් පෙනී යන ආකාරයට, සමාගම විසින් නිසි ගිණුම් වාර්තා පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි.
- සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 151 වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතා වලට අනුකූලවේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති (LKAS 01) 54 (එන්) වගන්තියට අනුව ප්‍රචර්තන බදු සඳහා වන වත්කම් හා වගකීම් හෙළිදරව් කිරීම අවශ්‍යවන අතර, LKAs 12 (ආදායම් බදු) හි අර්ථ දක්වා ඇති පරිදි මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ රේඛීය අයිතමයක් ලෙස දැක්විය යුතුවේ. කෙසේවෙතත්, සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු හා වෙනත් ගෙවිය යුතු බදු සමඟ එකතු කර ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවිය යුතු දෑ ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ දක්වා තිබුණි.

2.2.2. විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

- (අ) සමාගමට අයත් නොවන ඉඩමක නිවාස පහක් ඉදිකිරීම සඳහා පූර්ව වර්ෂවලදී වැය කර තිබුණු රු. 4, 058,232 ක් ඉඩම් හා නිවාස ව්‍යාපෘතිය ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශයේ දේපල, පිරියත සහ උපකරණ යන රේඛීය අයිතමය යටතේ දක්වා තිබුණි. සමාගම විසින් මෙම දේපලවල හිමිකාරිත්වය සනාථ කිරීම සඳහා ප්‍රකාශන ඔප්පුවක් හැරුණුවිට ප්‍රමාණවත් උචිත සාක්ෂි ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. තවද, සමාගම විසින් නිවාස දෙකක් පමණක් භාවිතා කරනු ලබන බවත් අනෙක් නිවාස 3 වෙනත් පාර්ශවයක් විසින් භාවිතා කරනු ලබන බවත් දැක්විණි.
- (ආ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ දක්වා ඇති පහත සඳහන් ගිණුම් ශේෂයන්ට අනුරූප සාක්ෂි විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

විස්තර	වටිනාකම	ඉදිරිපත් නොකළ විගණන සාක්ෂිය
රු.		
ණය ගැතියෝ(ශේෂ 16 ක්)	938,145,101	ශේෂ සනාථ කිරීම්
විදේශ වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ (ශේෂ 09 ක්)	23,742,998	ශේෂ සනාථ කිරීම්

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

2.3.1. ලැබිය යුතු ගිණුම්

2017 මාර්තු 31 දිනට හිඟ වෙළඳ ණය ගැතියන්ගේ එකතු වටිනාකම රු. 1,360,274,152 ක් වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිට එයින් සියයට 30 කට සමාන රු. 408,868,624 ක භානිකරණ වෙන්කිරීම් සලසා තිබුණි. ණය ගැති වයස් විශ්ලේෂණයන්ට අනුව ඇතැම් ශේෂයන් වර්ෂ 37 කට වැඩි කාලයක් තිස්සේ නොගෙවා පැවති අතර එම ශේෂයන් අයකර ගැනීමට සමාගම නිසි පියවර ගෙන නොතිබුණි.

නිරවුල් නොකළ ශේෂයන් සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

- (i) එකතු වටිනාකම රු. 938,793,849 ක් වූ ණය ගැතියන් 17 දෙනෙකුගෙන් යුත් තෝරාගත් නියැදියක ශේෂ සනාථකිරීම් කැඳවනු ලැබීය. කෙසේ වෙතත්, ගිණුම් අනුව රු. 648,748 ක ශේෂයක් දැක්වෙන එක් ණය ගැතියෙකු පමණක් ඔහුගේ ශේෂය ශුන්‍ය බව තහවුරු කර තිබුණි. එබැවින්, මෙම ලැබිය යුතු ගිණුම්වල පැවැත්ම සහ විශ්වසනීයත්වය විගණනයට තහවුරු නොවීය.
- (ii) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වනවිට පෞද්ගලික සමාගම් 04 කින් අයවිය යුතු රු. මිලියන 128.86 ක මුදල වසර 3 කට වැඩි කාලයක් තිස්සේ නොවෙනස්ව පැවතුනි. එයින් රු. මිලියන 87.4 ක් බේරුම්කරණ ක්‍රියාවලියට යොමු කර තිබුණි. අනෙකුත් සමාගම් 03 න් අයවිය යුතු රු. මිලියන 41.4 ක් අයකර ගැනීමට සතුටුදායක ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණු අතර භානිකරණ වෙන්කිරීම් සඳහා සියයට 100 ප්‍රතිපාදන සලසා තිබුණි.
- (iii) විදේශීය නැව් නියෝජිතයින් 06 දෙනෙකුගෙන් ලැබිය යුතු රු. මිලියන 20.59 ක් නැව් භාණ්ඩ නිෂ්කාශන ගිණුම යටතේ වසර 03 කට අධික කාලයක් තිස්සේ නොවෙනස්ව පැවතුනි. කෙසේවෙතත්, සමාගම විසින් මෙකී හිඟ මුදල් අයකර ගැනීමට ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ගයක් අනුගමනය කර නොතිබුණු අතර, සියයට 100 භානිකරණ වෙන්කිරීම් සිදුකර තිබුණි.
- (iv) සමාගම විසින් භාණ්ඩ හා සේවා බදු සහ ජාතික ආරක්ෂක බදු රු. මිලියන 21.54 ක් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට වැඩිපුර ප්‍රේෂණය කර තිබුණු අතර වසර 17 කට වැඩි කාලයක් තිස්සේ ව්‍යවස්ථාපිත ලැබිය යුතු මුදල් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.
- (v) වසර ගණනාවක් තිස්සේ අයකර ගැනීමට කටයුතු නොකළ රු. 6,722,762 ක් වූ ආරක්ෂක තැන්පතු සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පැවතුනි. කෙසේ වෙතත්, එම තැන්පතු කාලීන පදනමක් මත අයකර ගැනීමට සමාගම පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (vi) වටිනාකම රු. 28,052,356 ක් වූ ලැබිය යුතු අළුත්වැඩියා සුරක්ෂණ හා පෙර ගෙවුම් ශේෂයන්හි නිරවද්‍යතාවය සහ පැවැත්ම සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් හා උචිත විගණන සාක්ෂි ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

2.4. නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණයන්ට අනුකූල නොවීම.

පහත සඳහන් නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණයන්ට අනුකූල නොවූ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති සහ රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම
යොමුව

(අ) රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ

(i) 2015 මැයි 25 දිනැති අංක පීඊඩී 1/2015 වක්‍රලේඛයේ 03 වන ඡේදය.

වක්‍රලේඛයේ 3 වන ඡේදයට පටහැනිව, එක් එක් කාණ්ඩයේ නිලධාරීන් සඳහා වූ ස්ථාවර මාසික ඉන්ධන සීමාව ඉක්මවා නිලධාරීන් 12 දෙනෙකු සඳහා රු. 648,414 ඉන්ධන දීමනාවක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ගෙවා තිබුණි. සභාපතිවරයාගේ පිළිතුර අනුව සමාගම විසින් මෙම කරුණ නිවැරදි කර ඇති බව වාර්තාකර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, වැඩිපුර ගෙවා තිබුණු මුදල් අය කර ගෙන නොතිබුණි.

(ii) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී 12 වක්‍රලේඛය.

මූල්‍ය වර්ෂය ආරම්භ වීමට මාස තුනකට පෙර කෙටුම්පත් අයවැය ලේඛණය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර අනුමත අයවැයේ පිටපත් රේඛීය අමාත්‍යාංශය, රාජ්‍ය ව්‍යවසාය දෙපාර්තමේන්තුව, මහා භාණ්ඩාගාරය සහ විගණකාධිපති වෙත සහතික කරනු ලබන වර්ෂය ආරම්භ වීමට දින 15 කට පෙර ඉදිරිපත් කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2015/16 සහ 2016/17 මූල්‍ය වර්ෂයන්හි අයවැය ලේඛණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් පිළිවෙලින් 2015 මැයි 19 සහ 2016 අප්‍රේල් 07 දිනයන්හිදී අනුමත කර තිබුණි.

(iii) 2003 ජුනි 2 දිනැති අංක පීඊඩී 12 දරණ වක්‍රලේඛයේ 9.3.1 (viii) වගන්තිය සහ 2008 නොවැම්බර් 25 දිනැති අංක 52 දරණ වක්‍රලේඛය.

විශේෂයෙන් කළමනාකරණ මට්ටම් වැනි තනතුරු පුරප්පාඩු වීමකදී සිදුවිය හැකි බලපෑම් සමනය කිරීම සඳහා සෑම ව්‍යාපාරයකටම අනුප්‍රාප්තික සැලැස්මක් තිබිය යුතුවේ. කෙසේ වෙතත්, සුදුසු අනුප්‍රාප්තිකයකු පත් කිරීමට හැකිවනු පිණිස සුදුසු සැලැස්මක් පිලියෙල කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාගම විසින් වක්‍රලේඛ අවශ්‍යතාවයන්ට පටහැනිව විශ්‍රාමික නිලධාරීන් පත්කර තිබුණි.

(iv) 2015 ජූනි 17 දිනැති අංක පීඊඩී 3/2015 වක්‍රලේඛය.

සමාගමේ සභාපතිවරයා සහ විධායක අධ්‍යක්ෂවරයා හිමිකම් ලබන මාසික දීමනාව පිලිවෙලින් රු. 80,000 සහ රු. 65,000 ක් වුවත්, ඊට පටහැනිව සභාපතිවරයාට සහ විධායක අධ්‍යක්ෂවරයාට පිලිවෙලින් රු. 85,000 සහ රු. 75,000 ක් බැගින්වූ මාසික දීමනාවක් 2007 වර්ෂයේදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ගනුලැබූ තීරණයකට අනුව ගෙවා තිබුණි. මේ සඳහා රේඛීය අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ කිසිදු නිර්දේශයක් හෝ මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟතාවයක් ලබා ගෙන නොතිබුණි. සභාපතිවරයාගේ පිළිතුරට අනුව සමාගම විසින් 2019 දී එම කරුණ නිවැරදි කර ඇති බව දැක්වේ. කෙසේ වෙතත්, වැඩිපුර ගෙවන ලද මුදල් අය කරගෙන නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2017 මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා සමාගමේ අලාභය රු. 237,010,652 වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. 74,317,129 ක් විය. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව රු. 311,327,781 ක් හෙවත් සියයට 418.9 ක පිරිහීමක් විය. පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව මූල්‍ය වියදම් රු. 1,075,542,832 කින් හෙවත් සියයට 1,373 කින් වැඩිවීම මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය සහ පසුගිය වසර 04 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල සමාලෝචනය කිරීමේදී, එකී කාල සීමාව තුළ ඉහලම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු. 250,477,672 ක් 2013/2014 වර්ෂයේදී ලැබී තිබුණු අතර එය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිට රු. 237,010,652 ක අලාභයක් දක්වා අඛණ්ඩව පිරිහී තිබුණි. ආර්ථිකයට දක්වන දායකත්වය සලකා බැලීමේදී එය 2014/2015 වර්ෂයේදී රු. 485,942,361 සිට සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 396,573,669 දක්වා අඩුවී තිබුණි.

3.2 විශ්ලේෂණාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පහත නිරීක්ෂණයන් සිදු කරනු ලැබේ.

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගමේ මුළු ආදායම රු. මිලියන 1,924 ක් හෙවත් සියයට 312 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණද, පෙර වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සෘජු වියදම් රු. මිලියන 1,339 ක් හෙවත් සියයට 513 කින් වැඩිවී තිබුණි. සමාගම විසින් මිලදීගනු ලැබූ නව යාත්‍රා දෙකක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ වාණිජ මෙහෙයුම් සඳහා යෙදවීම මෙසේ ආදායම සහ වියදම් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩි කිරීමට හේතුවී තිබුණි.

(ආ) පූර්ව වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ යාත්‍රා ණය සඳහා පොලී වියදම රු. මිලියන 611 ක් හෙවත් සියයට 1500 කින් සහ යාත්‍රා ණය මත විනිමය පාඩුව රු. මිලියන 464 ක් හෙවත් සියයට 1236 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි. ඒ අනුව සමස්ත මූල්‍ය වියදම රු. මිලියන 1075.5 කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර එය සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශුද්ධ අලාභයට සෘජුවම හේතුවී තිබුණි.

සමාගමේ ආදායම සහ දළ ලාභය පිළිවෙලින් සියයට 312 කින් සහ සියයට 164 කින් ඉහළ

ගොස් තිබුණද, බදු පසු ශුද්ධ ලාභය සියයට 419 කින් අඩු වී තිබුණි. ඒම පිරිහීමට ඉහත සඳහන් කළ පරිදි යාත්‍රා ණය සඳහා පොලී වියදම් වැඩිවීම සහ විනිමය අලාභය වැඩිවීම හේතුවී තිබුණි.

3.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් සිදු කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දළ ලාභ ආන්තිකය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 58 සිට සියයට 37 දක්වා අඩු වී තිබුණි. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණේ ආදායම් වැඩිවීමට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු වැඩි වේගයකින් මෙහෙයුම් වියදම් වැඩි වීමයි. තවද, 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය පූර්ව වර්ෂයේ පැවති සියයට 12 සිට සෘණ සියයට 11 දක්වා පහත වැටී තිබුණි. මෙම අඩුවීමට මූල්‍ය වියදම් රුපියල් මිලියන 1,075.5 දක්වා වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගමේ යෙදවූ ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය සියයට 3 ක අවම අගයක් වාර්තා කර තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගමේ ජංගම අනුපාතය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව වාර 1.07 සිට වාර 0.91 දක්වා අඩුවී ඇති අතර ක්ෂණික අනුපාතය 2015/16 සිට 2016/17 දක්වා වාර 1.02 සිට වාර 0.83 දක්වා අඩු වී තිබුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගමේ තෝලන අනුපාතය සියයට 991 ක් වූ අතර එය පෙර වසර හා සසඳන විට සියයට 57 ක වැඩිවීමකි. කෙටිකාලීන හා දිගු කාලීන ණය ගැනීම් වැඩිවීම හේතුවෙන් එය ඉතා ඉහළ අනුපාතයක් පෙන්නුම් කර ඇත.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාගම විසින් 2006 රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ දැක්වෙන ක්‍රියාපටිපාටි අනුගමනය කිරීමකින් තොරව නව මූල්‍ය වාර්තාකරණ පැකේජයක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා රු. 5,500,000 ක කොන්ත්‍රාත්තුවක් ප්‍රදානය කර තිබුණි. 2016 සැප්තැම්බර් මාසයේදී රු. 1,375,000 ක මූලික ගෙවීමක් සිදුකිරීමෙන් අනතුරුව, පද්ධතිය තුළ හඳුනාගනු ලැබූ දුර්වලතා නිවැරදි කිරීමට සේවා සැපයුම්කරු අපොහොසත්වීම මත ගිවිසුම අවලංගු කිරීමට කළමනාකරණය තීරණය කර තිබුණි. කෙසේවෙතත්, සමාගම විසින් ගෙවූ මුදල අයකර ගැනීමට හෝ වැඩ නිමකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) සමාගම ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සමඟ විධිමත් ගිවිසුමකට එළඹීමකින් තොරව බොර තෙල් ප්‍රවාහන කටයුතු සිදු කර තිබුණි. එබැවින්, ප්‍රමාණවත් උචිත සාක්ෂි මගින් සනාථ කර නොතිබුණු රු. 175,671,681 ක් වූ බොරතෙල් ප්‍රවාහනයට අදාළ ලැබිය යුතු ශේෂයක් වසර හතරක කාලයක් තිස්සේ අය කර ගැනීමකින් තොරව පැවතුනි.

4.2 කාර්ය සාධනය

2016/17 මූල්‍ය වර්ෂයේ සිට ආරම්භවන ඉදිරි පස් වසරක් සඳහා වූ සංයුක්ත සැලසුම සහ 2016/2017 වර්ෂය සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව නව ක්‍රියාකාරකම් 05 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සමාගම සැලසුම් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සමාගම විසින් සැලසුම් කළ පරිදි ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට අපොහොසත්ව තිබූ අතර එම කටයුතු ආරම්භක අදියරේ පැවතුනි.

- (i) හිමිකරුවන් කැටුව නොයන ගමන් මලු නිෂ්කාශනය සහ රේගු බන්ධිත ගුදම් ඉදිකිරීම
- (ii) කොළඹ / විතගොං අතර බහළුම් නොයා සේවාවක් ආරම්භ කිරීම.
- (iii) ස්ව බලයෙන් ක්‍රියාත්මක බත්තල් (SPBs) 05 ක් මිලදී ගැනීම.
- (iv) කොළඹ සහ තුත්තකුඩිය (Tuticorin) අතර මගී ප්‍රවාහන සේවය නැවත ආරම්භ කිරීම.
- (v) ශ්‍රී ලංකා ධජ ලේඛනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

5. පද්ධති සහ පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය කරන ලද පද්ධති සහ පාලන දුර්වලතා සමාගමේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට වරින් වර යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පද්ධති සහ පාලන ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතුය.

පද්ධති සහ පාලන ක්ෂේත්‍රයන් -----	නිරීක්ෂණ -----
(i) ගිණුම්කරණය	(i) මූල්‍ය තොරතුරු වල නිරවද්‍යතාවය සහ සම්පූර්ණත්වය. (ii) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම. (iii) ජර්නල් සටහන් අනුමත කිරීමේදී සහ ලෙජර ගතකිරීමේ දුර්වලතා.
(iii) තාක්ෂණික තොරතුරු පද්ධති	(i) තොරතුරු පද්ධතියේ නඩත්තු කටයුතු ඉටු නොකිරීම සහ තොරතුරු පද්ධති පාලනයන්. (ii) සමාගමේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල නොවීම
(iv) ණය හිමියන් සහ ණය ගැතියන්	(i) අයකර ගැනීම් සහ ගෙවීම් ජර්මාද වීම.